

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ และแฟชั่น

วันที่รับบทความ : 18/06/63
วันที่แก้ไขบทความ : 06/01/64
วันที่ตอบรับบทความ : 09/06/64

วิโรจน์ ยิ้มชลิบ¹

จรัสพิมพ์ วังเย็น²

ไพรัตน์ บุญญาเจริญนนท์³

ทวีศักดิ์ สาสงเคราะห์⁴

ฉันทนา ธนาพิธานนท์⁵

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวโน้มความต้องการในการพัฒนาศักยภาพและการพัฒนาอาชีพด้านสิ่งทอและแฟชั่น 2) เพื่อการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นด้านสิ่งทอและแฟชั่นให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้ประกอบการและบุคลากรด้านสิ่งทอ และ 3) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรระยะสั้นด้านสิ่งทอและแฟชั่นให้มีประสิทธิภาพและสามารถสร้างรายได้ และเป็นการวิเคราะห์พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและแฟชั่นจากผู้ประกอบการและบุคลากร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือศึกษาความต้องการในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและแฟชั่น ความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น รวมถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการหลักสูตรระยะสั้นด้านสิ่งทอ

ผลการวิจัย ด้านบทบาทหน้าที่ผู้ประกอบการต้องการพัฒนาความสามารถใช้ภาษา ความรู้ตามสายงาน ความรู้ด้านอุตสาหกรรมต้นน้ำ คือ กลุ่มเส้นใยธรรมชาติ และเส้นใยประดิษฐ์ โดยแตกต่างกับบุคลากรที่มีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านอุตสาหกรรมปลายน้ำ คือ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประกอบต่างกายและเคหะสิ่งทอ ด้านหลักสูตรวิชาชีพของอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และ

¹ นักวิชาการศึกษา คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อีเมลล์ : wireote.y@mutp.ac.th

² อาจารย์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

³ อาจารย์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

⁴ อาจารย์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

⁵ นักวิชาการศึกษา คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ปลายน้ำ ผู้ประกอบการต้องการพัฒนาสมบัติพิเศษของเส้นใยสอคล้องกับบุคลากรอื่นที่ซึ่งยังมีความต้องการฝึกอบรมด้านนวัตกรรมการย้อมสีธรรมชาติ สำหรับการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพด้านสิ่งทอและแฟชั่น มีความแตกต่างกัน ผู้ประกอบการต้องการฝึกอบรมด้านการจัดการสินค้าแฟชั่น โดยที่กลุ่มบุคลากรต้องการด้านการฝึกอบรมมัดย้อมและเทคนิคการย้อมสี ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้หลักสูตรระยะสั้น ผู้ประกอบการให้ความสำคัญการเลือกใช้บริการด้านผลิตภัณฑ์และการบริการ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มบุคลากรที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยในด้านราคา

คำสำคัญ (3-5 คำ) : การพัฒนาหลักสูตร, หลักสูตรระยะสั้น, อุสาหกรรมสิ่งทอและแฟชั่น

Approach to Development of Industrial Textiles and Fashion Short Course

Received : 18/06/63

Revised : 06/01/64

Accepted : 09/06/64

Wirote Yimklib¹

Jaratpim Wangyen²

Phairat Punyacharoenon³

Taweesak Sasongkoah⁴

Chanthana Thanapitanon⁵

Abstarct

The research purposes were to 1) study the trend of potential development needs and career development in textiles and fashion, 2) develop short-courses on textiles and fashion to suit the needs of entrepreneurs and personnel, and 3) create a guideline for organizing effective and income generating short courses in textiles and fashion. Analysis for developing short courses in textile and fashion industry was obtained from entrepreneurs and personnel through questionnaires which were tools to investigate their needs of potential development in textile and fashion industry, needs for training, and factors influencing the selection of the short courses

The research results on the role of entrepreneurs' needs were to develop language skills, knowledge of the upstream industry including natural fibers and artificial fibers. Unlike personnel, they required developing knowledge in downstream industry such as garment, apparel accessories and home textile. Regarding professional curriculum in upstream, midstream and downstream industries, entrepreneurs required developing special properties of fibers likewise the personnel, and they also required training in natural dyeing innovations. For factors influencing selection of short courses, the entrepreneurs focused on the selection of products and services while the personnel focused on the price factor.

Keywords: Development of Short Course, Short Course, Industrial Textiles and Fashion

¹ Educator Faculty of Industrial Textiles and Fashion Design, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

² Lecturer Faculty of Industrial Textiles and Fashion Design, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

³ Lecturer Faculty of Industrial Textiles and Fashion Design, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

⁴ Lecturer Faculty of Industrial Textiles and Fashion Design, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

⁵ Educator Faculty of Industrial Textiles and Fashion Design, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

E-mail: wirote.y@rmutp.ac.th

บทนำ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร นอกจากเป็นสถาบันการศึกษาที่ต้องดำเนินงานภายใต้พันธกิจ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และสิ่งที่จำเป็นที่สำคัญ คือ การจัดหารายได้ด้วยตนเองนอกเหนือไปจากเงินงบประมาณรายได้และเงินงบประมาณที่ได้รับความสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดินที่ทางภาครัฐได้จัดสรร เนื่องจากสถานะปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้มีการบริหารจัดการภายใต้เงินงบประมาณการดำเนินงานตามพันธกิจในด้านต่าง ๆ ซึ่งในบางกรณีที่มีเหตุจำเป็นมหาวิทยาลัยอาจมีข้อจำกัดในการได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน อีกทั้งปัจจุบันจำนวนนักศึกษาที่มีจำนวนที่ลดลง ส่งผลให้มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องปรับแนวคิดในการดำเนินงานมุ่งเน้นการหารายได้จากองค์ความรู้ เพื่อจัดหางบประมาณในการนำมาสนับสนุนรายจ่ายที่ไม่ได้รับงบประมาณแผ่นดิน และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะบ่งชี้ถึงระดับของความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย

คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีศักยภาพด้านองค์ความรู้ทางด้านสิ่งทอและแฟชั่นจากการวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จากการบูรณาการศาสตร์ความรู้จากหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิตที่เปิดสอนภายในคณะ เพื่อการจัดหารายได้ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย ซึ่งหากได้ศึกษาทิศทางของความต้องการของภาคอุตสาหกรรมด้วยการศึกษาแนวโน้มและความต้องการอย่างเป็นระบบเพื่อการจัดหลักสูตรการบริการสังคมที่มีศักยภาพ จะส่งผลไปสู่แนวโน้มการจัดหารายได้ที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มโอกาสให้บุคลากรภายในคณะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ, 2555, น. 102) เนื่องจากปัจจุบันอุตสาหกรรมสิ่งทอได้มีการปรับตัวสู่การเป็นอุตสาหกรรม 4.0 (Industry 4.0) หรือการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 เป็นแนวโน้มการพัฒนาของภาคอุตสาหกรรมที่มุ่งนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลและการสื่อสาร (Information Technology) ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับภาคอุตสาหกรรม (วัชรกร ร่วมรักษ์, 2560, หน้า 4) ดังนั้น ผู้ประกอบการโดยเฉพาะภาค อุตสาหกรรมยังคงมีความต้องการในการพัฒนาศักยภาพเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาไปสู่การเป็นระบบโรงงานอัจฉริยะ (Smart Factory) เพื่อให้เกิดการยอมรับและการปรับตัวไปสู่โลกแห่งอนาคต สิ่งเหล่านี้ถือเป็นโอกาสสำคัญที่คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่นในการศึกษาข้อมูลแนวโน้มความต้องการในการพัฒนาศักยภาพให้กับผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น เพื่อการสร้างโอกาสในการจัดหลักสูตรเพื่อหารายได้ เพราะปัจจุบันผู้ประกอบการบางกลุ่มอาจพบกับอุปสรรคของการนำเอานวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ทั้งในด้านนโยบายและบุคลากรที่มีความพร้อมต่อการรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ

(สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ, 2555, หน้า 110) นอกจากนี้ ยังเป็นการสนับสนุนการส่งเสริมอาชีพและการพัฒนาชุมชน ในการพัฒนาอาชีพด้านสิ่งทอและแฟชั่น ซึ่งในปัจจุบันกลุ่มชุมชนที่มีการผลิตสินค้าในด้านสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม มีการกระจายตัวตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศและมีอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่มชุมชน ซึ่งหากได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านหลักสูตรด้านสิ่งทอที่สามารถต่อยอดองค์ความรู้ด้านสิ่งทอ ซึ่งขั้นตอนอุตสาหกรรมในการผลิตสามารถแบ่งได้ 3 ส่วน ได้แก่ 1) อุตสาหกรรมสิ่งทอต้นน้ำ หรืออุตสาหกรรมขั้นต้น (Up Stream) เป็นอุตสาหกรรมเริ่มแรกของโครงสร้างอุตสาหกรรมสิ่งทอ ได้แก่ เส้นใยธรรมชาติ เส้นใยสังเคราะห์ และอุตสาหกรรมปั่นด้าย 2) อุตสาหกรรมสิ่งทอกลางน้ำ หรืออุตสาหกรรมขั้นกลาง (Middle Stream) เป็นวัตถุดิบจากอุตสาหกรรมขั้นต้นมาทำการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ได้แก่ การทอผ้า ถักผ้า ฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ 3) อุตสาหกรรมสิ่งทอปลายน้ำ หรืออุตสาหกรรมขั้นปลาย (Down Stream) เป็นขบวนการผลิตขั้นสุดท้ายของอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นการผลิตเครื่องนุ่งห่ม จำพวกเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ให้กับประเทศมากที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มและเสื้อผ้าสำเร็จรูป (วิทยา อินทร์สอน และคณะ, 2552, ออนไลน์) นอกจากนี้ เพื่อการเพิ่มมูลค่าและการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ชุมชนและการส่งเสริมอาชีพในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการองค์ความรู้ ทรัพยากรและวัฒนธรรม จากความร่วมมือของคนในชุมชนสู่การสร้างรายได้ที่ยั่งยืน

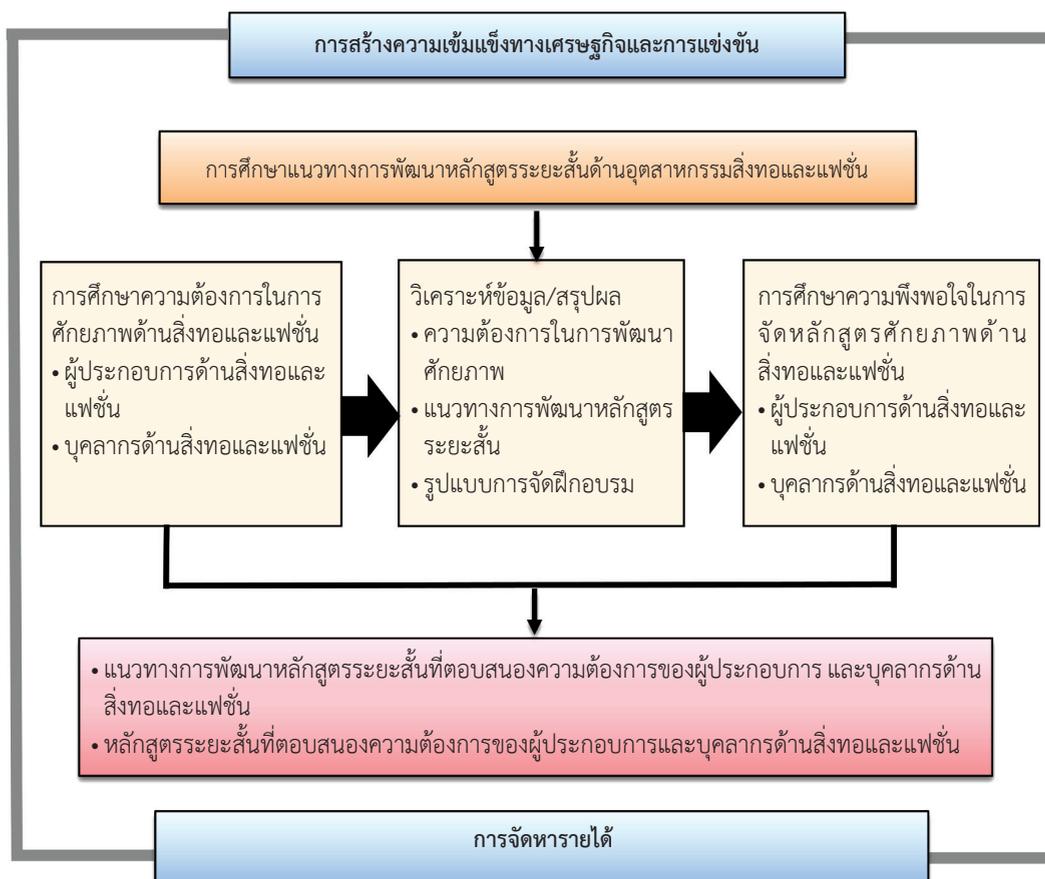
ดังนั้น การศึกษาแนวทางพัฒนาหลักสูตรด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและแฟชั่นเพื่อการจัดการรายได้ จึงเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญในการส่งเสริมยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อการส่งเสริมการจัดการรายได้เพื่อเป็น “รายได้พิเศษ” ซึ่งมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งสามารถจัดเก็บไว้ได้เองตามกฎหมายมหาวิทยาลัย และสามารถบริหารจัดการภายใต้ระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างอิสระ (สุรพล นิติไกรพจน์, 2551, ออนไลน์) อีกทั้งยังมีความสำคัญในการผลักดันการดำเนินการตามนโยบายและบริหารงานตามความจำเป็นของมหาวิทยาลัย และยังสามารถต่อยอดในการใช้ประโยชน์กับชุมชนด้วยการบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อให้ชุมชนนำองค์ความรู้ด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและแฟชั่น นำไปต่อยอดในการพัฒนาศักยภาพของชุมชนที่มีพื้นฐานองค์ความรู้ด้านสิ่งทอและแฟชั่นให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีความยั่งยืนด้วยการสร้างรายได้และเพิ่มมูลค่าให้กับอัตลักษณ์ชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวโน้มความต้องการในการพัฒนาศักยภาพและการพัฒนาอาชีพด้านสิ่งทอและแฟชั่น
2. เพื่อการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นด้านสิ่งทอและแฟชั่นให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้ประกอบการและบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น
3. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรระยะสั้นด้านสิ่งทอและแฟชั่นให้มีประสิทธิภาพและสามารถสร้างรายได้ให้กับมหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิด

สำหรับกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ได้มีแนวคิดหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นด้านสิ่งทอและแฟชั่นที่มีสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการและบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น เพื่อการจัดหารายได้และสามารถสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแข่งขัน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ 1) ผู้ประกอบการด้านสิ่งทอและแฟชั่น ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) บุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) ผู้ประกอบการด้านสิ่งทอและแฟชั่น ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 21 แห่ง โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 20 แห่ง 2) บุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 4,795 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างมีระบบ จำนวน 400 คน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, หน้า 53-62)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้การวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางด้านสิ่งทอและแฟชั่น แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ ลักษณะสถานประกอบการ ระยะเวลาการดำเนินงาน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น โดยแยกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านความรู้ตามสายงาน ด้านหลักสูตรระยะสั้น เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 อันดับ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, หน้า 45)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการหลักสูตรระยะสั้นด้านสิ่งทอ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 อันดับ

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. จัดทำหนังสือขออนุญาตในการเก็บข้อมูลไปยังสถานประกอบการ
2. นำแบบสอบถามเก็บข้อมูลสถานประกอบการและบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. รวบรวมแบบสอบถามเพื่อทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด
4. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างโดยการหาค่าร้อยละ
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางด้านสิ่งทอและแฟชั่น และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการหลักสูตรระยะสั้นด้านสิ่งทอ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) โดยประมาณค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการศึกษาแนวทางพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและแฟชั่น เป็นการศึกษาความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและศึกษาความต้องการด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและแฟชั่น ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มผู้ประกอบการ พบว่า 1) ประเภทตามลักษณะของกระบวนการผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอ พบว่า สถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นในกลุ่มประเภทอุตสาหกรรมปลายน้ำ คิดเป็นร้อยละ 80 และเป็นกลุ่มประเภทอุตสาหกรรมกลางน้ำ คิดเป็นร้อยละ 20 2) ระยะเวลาในการดำเนินกิจการของสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินกิจการเป็นเวลา 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาดำเนินกิจการ 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 ดำเนินกิจการเวลา 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20 และดำเนินกิจการ 7-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 10

กลุ่มบุคลากร (ประชาชนทั่วไป) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56 และเพศชาย ร้อยละ 44 มีอายุ 30 ปีขึ้นไป ร้อยละ 76 และอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 24 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 59.50 และระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 40.50 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 51 และมีประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี ร้อยละ 49 ปฏิบัติงานอุตสาหกรรมปลายน้ำมากที่สุด ร้อยละ 78 รองลงมาอุตสาหกรรมกลางน้ำ ร้อยละ 16 และน้อยที่สุดอุตสาหกรรมต้นน้ำ ร้อยละ 6

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพหลักสูตรระยะสั้นด้านอุตสาหกรรม สิ่งทอและแฟชั่น

ด้านบทบาทหน้าที่ พบว่า มีความต้องการพัฒนาศักยภาพความสามารถการใช้ภาษามากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.32) รองลงมาคือ การประสานงาน (3.92) การสื่อสาร (3.84) การมองภาพรวมองค์กร การคิดเชิงสังเคราะห์ กรอบแนวคิด และแนวคิดใหม่ (3.80) ความรู้ความเข้าใจในความต้องการของงาน (3.79) การเจรจาต่อรอง (3.77) การติดตามงาน (3.76) การแก้ปัญหา (3.65) การวางแผน (3.61) การจัดทำเอกสาร (3.58) การคิดวิเคราะห์ในสถานการณ์ต่าง ๆ (3.41) และการค้นหาข้อมูลที่เป็นที่ต้องการปฏิบัติงานและองค์กร (3.36)

ด้านความรู้ตามสายงาน พบว่า มีความรู้ความสามารถด้านอุตสาหกรรมปลายน้ำ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประกอบเครื่องแต่งกาย เคหะสิ่งทอ มากที่สุดและมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (4.34) รองลงมา คือ ด้านอุตสาหกรรมกลางน้ำ ได้แก่ การผลิตเส้นด้าย ผ้าผืน การย้อม การพิมพ์ การตกแต่งสำเร็จ (3.42) และด้านอุตสาหกรรมต้นน้ำ ในกลุ่มเส้นใยธรรมชาติ เส้นใยประดิษฐ์ (3.12)

ด้านหลักสูตรวิชาชีพอุตสาหกรรมต้นน้ำ พบว่า มีความต้องการหลักสูตรการพัฒนาสมบัติพิเศษของเส้นใยมากที่สุดและมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (3.96) รองลงมา คือ การพัฒนานวัตกรรมจากเส้นใยธรรมชาติ (3.65) และการพัฒนานวัตกรรมจากเส้นใยประดิษฐ์ (3.21)

ด้านหลักสูตรวิชาชีพอุตสาหกรรมกลางน้ำ พบว่า มีความต้องการหลักสูตรนวัตกรรมการย้อมสีธรรมชาติมากที่สุดและมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (4.32) รองลงมา คือ การตกแต่งสำเร็จ (4.16) นวัตกรรม การพิมพ์สิ่งทอ (3.83) กระบวนการผลิตผ้าถัก (3.68) กระบวนการผลิตผ้าทอ (3.64) และนวัตกรรม การย้อมสีสังเคราะห์ (3.42)

ด้านหลักสูตรวิชาชีพอุตสาหกรรมปลายน้ำ พบว่า มีความต้องการหลักสูตรการมัดย้อมและเทคนิค การย้อมสี การทำแบบตัดบนหุ่น และการทำแบบตัดด้วยคอมพิวเตอร์ มากที่สุดมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (4.35) รองลงมา คือ แนวโน้มแฟชั่น (4.21) การทำแพทเทิร์นอุตสาหกรรม (4.12) การตัดเย็บเสื้อผ้า (4.02) การจัดการสินค้าแฟชั่น (3.95) การออกแบบกระเป๋าและเครื่องประกอบเครื่องแต่งกาย และการออกแบบเสื้อผ้าแฟชั่น (3.89) การออกแบบเสื้อผ้าด้วยคอมพิวเตอร์ และการทำแบบตัดเสื้อผ้าชาย (3.85) การออกแบบลวดลายด้วยคอมพิวเตอร์ (3.78) การออกแบบลวดลายพิมพ์สิ่งทอ (3.69) การออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ (3.65) การออกแบบเสื้อผ้าแฟชั่น (3.53) และการทำแบบตัดเบื้องต้น การตัดเย็บเสื้อผ้า อุตสาหกรรม และการออกแบบเคหะสิ่งทอ (3.43)

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการหลักสูตรระยะสั้นด้านสิ่งทอ

ผลิตภัณฑ์และบริการ (Product) พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามต้องการสื่อมีความทันสมัย หลากหลาย และพร้อมให้บริการมากที่สุดและมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (4.65) รองลงมา ห้องประชุม/

ห้องปฏิบัติการมีขนาดที่เหมาะสมและมีอุปกรณ์พร้อมให้บริการ (4.54) และสื่อมีความทันสมัย หลากหลาย และพร้อมให้บริการ (4.45)

ราคา (Price) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการอัตราค่าผลิตภัณฑ์และบริการมีความสม เหตุสมผลมากที่สุดและมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (4.87) รองลงมาราคาที่กำหนดสามารถต่อรองให้ตรงกับ ความต้องการได้ (4.67) และมีป้ายประกาศหรือป้ายแสดงราคาค่าบริการที่ชัดเจน (4.63)

สถานที่ (Place) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการอาคารมีความสะอาด และได้มาตรฐาน มากที่สุดและมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (4.45) รองลงมาสถานที่ตั้งหาได้ง่าย และสะดวกต่อการเดินทางมา ใช้บริการ (4.15) และมีแผนผัง หรือสัญลักษณ์ แสดงทางเดิน และห้องต่างได้อย่างชัดเจน (4.02)

การส่งเสริมการตลาด (Promotion) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้มีการจัดรายการ พิเศษ โปรโมชั่น ส่วนลด ส่วนแถมมากที่สุดและมีค่าคะแนนเฉลี่ย (4.56) รองลงมา มีการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมบริการผ่านสื่อต่าง ๆ (4.45)

บุคลากร (People) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ พร้อมให้ บริการ มากที่สุดและมีค่าคะแนนเฉลี่ย (4.74) รองลงมาบุคลากรสามารถให้คำปรึกษาและแนะนำข้อมูล เชิงลึก (4.73) บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญ (4.67) มีบุคลากรที่เพียงพอในการบริการ (4.45) ตามลำดับ

กระบวนการ (Process) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้มีการให้บริการที่เสมอภาค เท่าเทียมกันมากที่สุดและมีค่าคะแนนเฉลี่ย (4.44) รองลงมา มีการประเมินและติดตามผลการให้บริการ (4.34) และการให้บริการเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ (4.21)

การเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพหลักสูตรระยะสั้น ด้านอุตสาหกรรม สิ่งทอและแฟชั่น

เป็นการเปรียบเทียบความต้องการของการพัฒนาศักยภาพด้านบทบาทหน้าที่ ด้านความรู้ ตามสายงาน การพัฒนาศักยภาพด้านหลักสูตรวิชาชีพอุตสาหกรรมต้นน้ำ การพัฒนาศักยภาพ ด้านหลักสูตรวิชาชีพอุตสาหกรรมกลางน้ำ การพัฒนาศักยภาพด้านหลักสูตรวิชาชีพอุตสาหกรรม ปลายน้ำ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการ ดังนี้

1. ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพด้านบทบาทหน้าที่

จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพด้านบทบาทหน้าที่ใน ส่วน ของความสามารถในการใช้ภาษามากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร รองลงมา เป็น ความสามารถในการสื่อสาร เนื่องจากปัจจุบันการดำเนินธุรกิจมีการเปิดเสรีทางการค้ารวมถึงการใช้ สื่อออนไลน์ในการติดต่อด้านธุรกิจและการค้า ทำให้ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับความสามารถด้าน ภาษาค่อนข้างมาก ซึ่งในกลุ่มของบุคลากรก็ให้ความสำคัญกับทักษะทางด้านภาษาด้วยเช่นกัน

2. ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ตามสายงาน

จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ตามสายงาน ในส่วนของความรู้ความสามารถด้านอุตสาหกรรมต้นน้ำ ในกลุ่มเส้นใยธรรมชาติ และเส้นใยประดิษฐ์ ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มบุคลากรที่มีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านอุตสาหกรรมปลายน้ำ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประกอบเครื่องแต่งกาย เคหะสิ่งทอ ซึ่งจากการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประกอบธุรกิจในส่วนของอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำ ทำให้มีความสนใจในส่วนของอุตสาหกรรมต้นน้ำในส่วนของเส้นใยธรรมชาติ เนื่องจากปัจจุบันมีการตื่นตัวด้านสิ่งแวดล้อมกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งถือเป็นองค์ความรู้ที่น่าสนใจในการนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ภายใต้ตราสินค้าที่ผู้ประกอบการดำเนินงาน รวมถึงการเพิ่มสมบัติให้กับผลิตภัณฑ์ที่สามารถเพิ่มประโยชน์ใช้สอยให้กับผลิตภัณฑ์อันเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า ในส่วนของบุคลากร พบว่า จากความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านอุตสาหกรรมปลายน้ำ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มอุตสาหกรรมปลายน้ำและมีความพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความเชี่ยวชาญตามสายงานที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่

3. ความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น ด้านหลักสูตรวิชาชีพอุตสาหกรรมต้นน้ำ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีความสนใจในการพัฒนาสมบัติพิเศษของเส้นใยสอดคล้องกับกลุ่มบุคลากร เนื่องด้วยปัจจุบันมีการนำเสนอนวัตกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับเส้นใย โดยเฉพาะการนำเส้นใยธรรมชาติที่ได้จากพืชมาประดิษฐ์เป็นเส้นใยและทอเป็นผืนผ้า ซึ่งสามารถนำมาต่อยอดในการผลิตรูปแบบผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในกลุ่มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่สามารถเป็นช่องทางการตลาดในปัจจุบัน

4. ความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น ด้านหลักสูตรวิชาชีพอุตสาหกรรมกลางน้ำ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการฝึกอบรมด้านนวัตกรรมการย้อมสีธรรมชาติมากที่สุด รองลงมาคือการตกแต่งสำเร็จซึ่งมีความสอดคล้องกับกลุ่มบุคลากร เนื่องจากปัจจุบันให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในท้องตลาดก็มีภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกัน และผลิตภัณฑ์ในกลุ่มสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมีค่อนข้างมากการนำนวัตกรรมการตกแต่งสำเร็จเข้ามาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางที่น่าสนใจที่จะช่วยเพิ่มหน้าที่ใช้สอยให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าและการเพิ่มกลุ่มเป้าหมายทางการตลาด

5. ความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น ด้านหลักสูตรวิชาชีพอุตสาหกรรมปลายน้ำ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการฝึกอบรมด้านการจัดการสินค้าแฟชั่น รองลงมาเป็นแนวโน้มแฟชั่น การตัดเย็บเสื้อผ้า การตัดเย็บเสื้อชาย การทำแพทเทิร์นอุตสาหกรรม การออกแบบ

เสื้อผ้าด้วยคอมพิวเตอร์ การมัดย้อมและเทคนิคการย้อมสี ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มบุคลากรที่มีความต้องการฝึกอบรมด้านการมัดย้อมและเทคนิคการย้อมสี การทำแบบตัดบนหุ่น และการทำแบบตัดด้วยคอมพิวเตอร์สูงสุด รองลงมา แนวโน้มแฟชั่น การทำแพทเทิร์นอุตสาหกรรม และการตัดเย็บเสื้อผ้า หากพิจารณาลำดับความต้องการของทั้งสองกลุ่มจะมีลำดับความต้องการที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งในส่วนของสถานประกอบการมุ่งความต้องการในการฝึกอบรมเพื่อการบริหารจัดการเป็นอันดับแรก และในส่วนของกลุ่มบุคลากรมุ่งไปในการพัฒนาศักยภาพของตัวบุคคลในสายงานที่รับผิดชอบในกลุ่มของเครื่องนุ่งห่ม หากพิจารณาจะพบว่าทั้งสองกลุ่มยังคงให้ความสนใจในการมัดย้อมและเทคนิคการย้อมสีเพื่อเป็นการเพิ่มเทคนิคให้กับผลิตภัณฑ์

6. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการหลักสูตรระยะสั้นด้านสิ่งทอของผู้ประกอบการ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีปัจจัยในการเลือกใช้บริการสามอันดับแรกโดยให้ความสำคัญกับปัจจัยในการเลือกใช้บริการด้านผลิตภัณฑ์และการบริการมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบุคลากร และด้านการส่งเสริมการตลาด จากข้อมูลทำให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ประกอบการให้ความสำคัญในด้านผลิตภัณฑ์และการบริการที่เป็นหลักสูตรระยะสั้นที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลากรในองค์กร อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการตลาดที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับขนาดของกลุ่มผู้ฝึกอบรม และการประสานงานเพื่อความเหมาะสมกับที่สถานประกอบการต้องจ่ายค่าบริการ และประเด็นที่สำคัญคือด้านบุคลากรที่ต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญและพร้อมให้คำปรึกษา และนำข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มบุคลากรที่มีปัจจัยในการเลือกใช้บริการสามอันดับแรกโดยให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านราคามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบุคลากร และด้านผลิตภัณฑ์และการบริการ จากข้อมูลจะแสดงให้เห็นว่ากลุ่มบุคลากรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านราคาเป็นอันดับแรก เนื่องจากส่วนใหญ่กลุ่มบุคลากรที่ต้องการพัฒนาศักยภาพต้องมีการตรวจสอบราคาให้เหมาะสมเพื่อไม่เป็นการเพิ่มภาระทางการเงินและราคานั้นต้องมีความเหมาะสมกับภาพรวมหลักสูตรที่จะได้รับการบริการ รวมถึงการให้ความสำคัญกับด้านบุคลากรและด้านผลิตภัณฑ์และการบริการที่มีความสอดคล้องกับกลุ่มผู้ประกอบการ

สรุปและอภิปรายผล

สรุป

1. ความต้องการในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่นของสถานประกอบการ ด้านบทบาทหน้าที่ ผู้ประกอบให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพด้านบทบาทหน้าที่ในส่วนของความสามารถในการใช้ภาษามากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร รองลงมาเป็นความสามารถในการสื่อสาร เนื่องจากปัจจุบันการดำเนินธุรกิจมีการเปิดเสรีทางการค้ารวมถึงการใช้สื่อ

ออนไลน์ในการติดต่อด้านธุรกิจและการค้า ทำให้ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับความสามารถทางด้านภาษาค่อนข้างมาก ซึ่งในกลุ่มของบุคลากรก็ให้ความสำคัญกับทักษะทางด้านภาษาด้วยเช่นกัน

2. ความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ตามสายงาน ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ตามสายงาน ในส่วนของความรู้ความสามารถด้านอุตสาหกรรม ต้นน้ำในกลุ่มเส้นใยธรรมชาติ เส้นใยประดิษฐ์ ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มบุคลากรที่มีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านอุตสาหกรรมปลายน้ำ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประกอบการแต่งกาย เคหะสิ่งทอ ซึ่งจากการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประกอบธุรกิจในส่วนของอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำ ทำให้มีความสนใจในส่วนของอุตสาหกรรมต้นน้ำในส่วนของเส้นใยธรรมชาติ เนื่องจากปัจจุบันมีการตื่นตัวด้านสิ่งแวดล้อมกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งถือเป็นองค์ความรู้ที่น่าสนใจในการนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ภายใต้ตราสินค้าที่ผู้ประกอบการดำเนินงาน รวมถึงการเพิ่มสมบัติให้กับผลิตภัณฑ์ที่สามารถเพิ่มประโยชน์ใช้สอยให้กับผลิตภัณฑ์อันเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า ในส่วนของบุคลากรพบว่า จากความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านอุตสาหกรรมปลายน้ำ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มอุตสาหกรรมปลายน้ำและมีความพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความเชี่ยวชาญตามสายงานที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่

3. ความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น ด้านหลักสูตรวิชาชีพอุตสาหกรรมต้นน้ำผู้ประกอบการมีความสนใจในการพัฒนาสมบัติพิเศษของเส้นใยสอดคล้องกับกลุ่มบุคลากร เนื่องจากปัจจุบันมีการนำเสนอนวัตกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับเส้นใย โดยเฉพาะการนำเส้นใยธรรมชาติที่ได้จากพืชมาประดิษฐ์เป็นเส้นใยและทอเป็นผืนผ้า ซึ่งสามารถนำมาต่อยอดในการผลิตรูปแบบผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในกลุ่มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่สามารถเป็นช่องทางการตลาดในปัจจุบัน

4. ความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น ด้านหลักสูตรวิชาชีพอุตสาหกรรมกลางน้ำ ผู้ประกอบการมีความต้องการฝึกอบรมด้านนวัตกรรมการย้อมสีธรรมชาติมากที่สุด รองลงมาคือการตกแต่งสำเร็จซึ่งมีความสอดคล้องกับกลุ่มบุคลากร เนื่องจากปัจจุบันให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในท้องตลาดก็มีภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกัน และผลิตภัณฑ์ในกลุ่มสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมีค่อนข้างมากการนำนวัตกรรมการตกแต่งสำเร็จเข้ามาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางที่น่าสนใจที่จะช่วยเพิ่มหน้าที่ใช้สอยให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าและการเพิ่มกลุ่มเป้าหมายทางการตลาด

5. ความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น ด้านหลักสูตรวิชาชีพอุตสาหกรรมปลายน้ำ ผู้ประกอบการมีความต้องการฝึกอบรมด้านการจัดการสินค้าแฟชั่น รองลงมาเป็นแนวโน้มแฟชั่นการตัดเย็บเสื้อผ้า การตัดเย็บเสื้อชาย การทำแพทเทิร์นอุตสาหกรรม การออกแบบเสื้อผ้าด้วยคอมพิวเตอร์ การมัดย้อมและเทคนิคการย้อมสี ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มบุคลากรที่มีความต้องการฝึกอบรมด้านการมัดย้อม

และเทคนิคการย้อมสี การทำแบบตัดบนหุ่น และการทำแบบตัดด้วยคอมพิวเตอร์สูงสุด รองลงมา แนวโน้มแฟชั่น การทำแพทเทิร์นอุตสาหกรรม และการตัดเย็บเสื้อผ้า หากพิจารณาลำดับความต้องการของทั้งสองกลุ่มจะมีลำดับความต้องการที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งในส่วนของสถานประกอบการมุ่งความต้องการในการฝึกอบรมเพื่อการบริหารจัดการเป็นอันดับแรก และในส่วนของกลุ่มบุคลากรมุ่งไปในการพัฒนาศักยภาพของตัวบุคคลในสายงานที่รับผิดชอบในกลุ่มของเครื่องนุ่งห่ม หากพิจารณาจะพบว่าทั้งสองกลุ่มยังคงให้ความสนใจในการมดย้อมและเทคนิคการย้อมสีเพื่อเป็นการเพิ่มเทคนิคให้กับผลิตภัณฑ์

6. ความต้องการด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการหลักสูตรระยะสั้นด้านสิ่งทอของผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการมีปัจจัยในการเลือกใช้บริการสามอันดับแรกโดยให้ความสำคัญกับปัจจัยในการเลือกใช้บริการด้านผลิตภัณฑ์และการบริการมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบุคลากร และด้านการส่งเสริมการตลาด จากข้อมูลทำให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ประกอบการให้ความสำคัญในด้านผลิตภัณฑ์ และการบริการที่เป็นหลักสูตรระยะสั้นที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลากรในองค์กร อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการตลาดที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับขนาดของกลุ่มผู้ฝึกอบรมและการประสานงานเพื่อความเหมาะสมกับที่สถานประกอบการต้องจ่ายค่าบริการ และประเด็นที่สำคัญคือด้านบุคลากรที่ต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญและพร้อมให้คำปรึกษา และนำข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มบุคลากรที่มีปัจจัยในการเลือกใช้บริการสามอันดับแรกโดยให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านราคามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบุคลากร และด้านผลิตภัณฑ์และการบริการ จากข้อมูลจะแสดงให้เห็นว่ากลุ่มบุคลากรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านราคาเป็นอันดับแรก เนื่องจากส่วนใหญ่กลุ่มบุคลากรที่ต้องการพัฒนาศักยภาพต้องมีการตรวจสอบราคาให้เหมาะสมเพื่อไม่เป็นการเพิ่มภาระทางการเงินและราคานั้นต้องมีความเหมาะสมกับภาพรวมหลักสูตรที่จะได้รับการบริการ รวมถึงการให้ความสำคัญกับด้านบุคลากรและด้านผลิตภัณฑ์และการบริการที่มีความสอดคล้องกับกลุ่มผู้ประกอบการ

อภิปรายผล

ปัจจุบันอุตสาหกรรมด้านสิ่งทอและแฟชั่นมีสถานการณ์เปลี่ยนแปลงจากเดิม โดยเฉพาะจากสภาวะการแข่งขันในตลาดที่สำคัญ คือ เขตภูมิภาคอาเซียน จากปัญหาการย้ายฐานการผลิตจากประเทศไทยไปสู่กลุ่มประเทศเพื่อนบ้านในเขตภูมิภาคอาเซียน ด้วยปัญหาที่เกิดจากผลกระทบของการขึ้นค่าแรงขั้นต่ำทำให้ส่งผลไปสู่การเคลื่อนย้ายของโรงงานอุตสาหกรรมไปยังฐานการผลิตที่มีค่าแรงที่ต่ำกว่า แต่เนื่องสภาวะการณ์ของการส่งออกสินค้าในกลุ่มสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ลดลงซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญของอุตสาหกรรมด้านสิ่งทอและแฟชั่น จึงส่งผลต่อการปรับตัวในการแข่งขันโดยการมองข้ามการแข่งขันทางด้านราคาสู่การแข่งขันเชิงคุณภาพ ดังนั้นภาคอุตสาหกรรมจึงจำเป็นต้องปรับตัวไปสู่การสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดด้านคุณภาพแทนที่การแข่งขันทางด้านราคา ที่สำคัญคือการพัฒนา

ศักยภาพบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น เพื่อการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์กลุ่มสิ่งทอในเชิงเทคนิคและการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ด้านสิ่งทอและแฟชั่น เป็นแนวคิดที่สำคัญในการปรับตัวสู่การสร้างพื้นที่ของการเป็นฐานการผลิตที่สำคัญในเชิงคุณภาพ นักออกแบบด้านสิ่งทอและแฟชั่นจำเป็นต้องเข้าใจพื้นฐานอุตสาหกรรมด้านสิ่งทอ เทคโนโลยี นวัตกรรม แนวโน้มแฟชั่น ทิวทัศน์ธรรม คุณค่า เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้รับบูรณาการแนวคิดในการออกแบบที่สามารถสร้างศักยภาพทางการแข่งขัน และผลักดันให้อุตสาหกรรมด้านสิ่งทอและแฟชั่นของไทยสามารถเติบโตไปสู่ฐานการผลิตที่เป็นมากกว่าสิ่งทอพื้นฐานที่มุ่งการสะท้อนแนวคิดการสร้างมูลค่า (จรัสพิมพ์ วัณเณ, 2559, หน้า 210)

การฝึกอบรม จึงเป็นแนวทางหนึ่งในฐานะที่เป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อการยกระดับผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของตลาด การฝึกอบรม จึงเป็นกระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อช่วยให้บุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ และเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดความรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความชำนาญ ความสามารถ และทัศนคติในทางที่ถูกที่ควร นอกจากนี้การฝึกอบรมยังเป็นกระบวนการและเทคนิควิธีที่สำคัญและจำเป็นสำหรับหน่วยงานที่ต้องบริหารงานด้านบุคลากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะอย่างแก่หน่วยงานได้ดี เป็นการพัฒนาคนให้พัฒนาฝีมือและแรงงานของตน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (อภิรัฐ โสฬัส และคณะ, 2560, หน้า 41) อีกทั้งยังเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีระบบ เพื่อให้บุคคลมีความรู้ ทักษะ ทัศนคติในเรื่องทั่ว ๆ ไป อย่างกว้าง ๆ โดยมุ่งเน้นการสร้างคนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี และสามารถปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อมได้เป็นสำคัญ จากกรณีวิเคราะห์ความต้องการหรือความจำเป็นในการฝึกอบรมขององค์กร เกิดขึ้นมาจากหลายสาเหตุดังที่ ทองฟู ศิริวงษ์ (2536, หน้า 32-33) ซึ่งให้ทัศนะไว้ ดังนี้

1. ผลผลิต หรือผลงานตกต่ำกว่าที่ว่าจะทำได้ เป็นสาเหตุที่เกิดขึ้นต้องไม่เกี่ยวกับเครื่องจักรหมดสมรรถภาพ แต่ผลผลิตตกต่ำ เนื่องจากการกระทำของพนักงานที่ขาดความรู้ความชำนาญหรือหมดกำลังใจต่อการปฏิบัติงาน

2. ความต้องการขององค์กร ในการทำงานในระดับที่ได้ผลที่สุด โดยการคาดหมายและนโยบายที่จะขยายงาน แนวโน้มการเติบโตขององค์กร ซึ่งต้องใช้การฝึกอบรมมาช่วยเสริมสร้างความสามารถคนงาน เช่น การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในองค์กร พนักงานอาจขาดความถนัดต่อการเปลี่ยนแปลงทันต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ จึงต้องเสริมสร้างความพร้อมให้พนักงานโดยการฝึกอบรม

3. ความกระตือรือร้นของคนงานบางคนต้องการความก้าวหน้า คือความต้องการที่จะมีความสามารถทำงานได้ดีและต้องการจะทำงานที่ดี ถ้าองค์กรมองเห็นสิ่งที่พนักงานต้องการพัฒนาตัวเอง และเปิดโอกาสให้พนักงานแสดงความสามารถ ด้านความรู้ทัศนคติจะเป็นทางหนึ่งที่ทำให้เกิดกระบวนการในการพัฒนาศักยภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น จากการที่เราวิเคราะห์ความต้องการในการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น ด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและแฟชั่น มุ่งศึกษาความแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นด้านอุตสาหกรรม สิ่งทอและแฟชั่นที่ครอบคลุมด้านความต้องการขององค์กร และความต้องการของบุคลากร ที่วิเคราะห์ตาม บทบาทหน้าที่ จึงมีความสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว

ผู้ประกอบการและบุคลากรด้านสิ่งทอและแฟชั่น ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อการพัฒนาการ กำหนดความคิด ร่วมกับการพิจารณาถึงกระแสแนวโน้มแฟชั่นและกรรมวิธีในการผลิต เพื่อการสร้างสรรค์ รูปแบบผลงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ใช้สอยและความงาม ประกอบด้วย

1. การสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ เป็นการพัฒนาให้ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายมีความแตกต่าง จากผลิตภัณฑ์ของคู่แข่งขึ้นเพื่อการสร้างจุดเด่นและการเพิ่มมูลค่า ซึ่งนอกจากผลิตภัณฑ์จะมีแนวคิด ในการออกแบบที่ดีแล้วการพัฒนาารูปแบบและการเพิ่มคุณสมบัติพิเศษให้กับผลิตภัณฑ์เพื่อที่เป็นการบูรณา แนวคิดและนวัตกรรมที่สะท้อนถึงความสวยงามและประโยชน์ใช้สอย เช่น การผสมผสานการใช้เส้นด้าย ที่มีวัสดุแตกต่างกัน การย้อมและการเคลือบสารทำให้ผ้ามีคุณสมบัติต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เป็นต้น

2. การวิจัยและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาแนวคิดและนวัตกรรม ต่าง ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ ที่มีผลให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในรูปแบบต่าง ๆ และส่งผลไปสู่การสร้าง ความแตกต่างกับคู่แข่ง เช่น การพัฒนารูปแบบลวดลาย การพัฒนาเทคนิคการทอ การศึกษาคุณสมบัติของเส้นใย การสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มคุณสมบัติ ของเส้นใย เป็นต้น

3. การผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพราะมีผลต่อโอกาส ทางการตลาด การศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสร้างภาพลักษณ์ให้กับตราสินค้า ในการเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณาสามารถพิจารณาจากสถิติการขาย จากฐานข้อมูล ร่วมกับการศึกษาแนวโน้มแฟชั่นในการกำหนดทิศทางของผลิตภัณฑ์ และการศึกษาข้อมูล จากการแสดงสินค้า เป็นต้น

ดังนั้น ผู้ผลิตจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสินค้า และพยายาม สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าด้วยการพัฒนาการออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ด้วยการ พัฒนาแนวคิดและการสร้างสรรค์ร่วมกับอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยการสร้างมูลค่า การจัดหลักสูตรระยะสั้นเพื่อการพัฒนาศักยภาพที่มุ่งผลลัพธ์ไปสู่การต่อยอดการสร้าง ความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ การวิจัยและการพัฒนา การผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด จึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญของผู้ประกอบการในการพัฒนาศักยภาพดังกล่าวสู่บุคลากรในองค์กรให้มีศักยภาพ ในการไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งหลักสูตรฝึกอบรมต้องประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีความ สัมพันธ์กับสายงาน แต่หลักสูตรฝึกอบรมจะมีขอบเขตที่แคบกว่า ทั้งนี้เพราะหลักสูตรฝึกอบรมเป็นหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้นมาเฉพาะกิจในการนำมาฝึกอบรมให้กับพนักงานหรือบุคลากร เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะและ ใช้ระยะเวลาสั้น (ยุทธ ไถยวรรณ์, 2559, หน้า 47)

ซึ่งหากพิจารณาความต้องการในการฝึกอบรมระหว่างผู้ประกอบการและบุคลากรด้านอุตสาหกรรม สิ่งทอและออกแบบแฟชั่น ผู้ประกอบให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพด้านบทบาทหน้าที่ในส่วนของ ความสามารถในการใช้ภาษา ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร รวมถึงการสนใจในกระบวนการ ในส่วนของอุตสาหกรรมต้นน้ำในกลุ่มเส้นใยธรรมชาติ ซึ่งกลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประกอบ ธุรกิจในส่วนของอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำ ทำให้มีความสนใจในส่วนของอุตสาหกรรมต้นน้ำใน ส่วนของเส้นใยธรรมชาติ เนื่องจากปัจจุบันมีการตื่นตัวด้านสิ่งแวดล้อมกันอย่างแพร่หลาย และในส่วนของ บุคลากรพบว่า จากความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านอุตสาหกรรมปลายน้ำ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มอุตสาหกรรมปลายน้ำและมีความพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความเชี่ยวชาญตามสายงาน จากข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้สามารถวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการ ในการพัฒนาศักยภาพและการพัฒนาอาชีพด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและแฟชั่น เพื่อเป็นแนวทาง การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและแฟชั่น สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการและบุคลากร มีความต้องการหลักสูตร 10 อันดับ ได้แก่ 1) นวัตกรรมที่ยั่งยืน 2) การตกแต่งสำเร็จ 3) การทำแบบตัดบนหุ่น 4) การจัดการสินค้าแฟชั่น 5) การทำแบบตัดเสื้อชาย 6) การตัดเย็บเสื้อผ้า 7) แนวโน้มแฟชั่น 8) การทำแพทเทิร์นอุตสาหกรรม 9) การออกแบบเสื้อผ้าด้วยคอมพิวเตอร์ และ 10) เทคนิคการมัดย้อมและเทคนิคการย้อม โดยมีปัจจัยในการเลือกใช้บริการของกลุ่มผู้ประกอบการและ กลุ่มบุคลากรจะให้ความสำคัญด้านผลิตภัณฑ์และการบริการ บุคลากร และด้านการส่งเสริมการตลาด เพื่อเป็นแรงจูงใจในการเลือกหลักสูตรการฝึกอบรมควบคู่กับความสนใจในหลักสูตรแต่ละด้าน ที่สามารถเป็นปัจจัยเสริมสำหรับการเลือกใช้บริการฝึกอบรม

สำหรับผลการศึกษาความต้องการด้านหลักสูตรระยะสั้นทั้ง 10 อันดับ ดังกล่าว มหาวิทยาลัย ที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและแฟชั่นสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อเป็นหลักสูตร สำหรับฝึกอบรม ให้กับผู้ประกอบการที่สนใจอบรมหลักสูตรระยะสั้นสำหรับบุคลากรด้านสิ่งทอและ แฟชั่นที่มีความต้องการเพิ่มศักยภาพในการทำงาน และอีกนัยหนึ่งสามารถพัฒนาเป็นหลักสูตรสำหรับ บุคลากรทั่วไปที่มีความสนใจหลักสูตรเฉพาะด้าน ทำให้ผู้ที่อบรมไม่ต้องใช้ระยะเวลาสำหรับการเรียนรู้ ด้านการอุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยที่จัดอบรมเป็นแบบต่อเนื่องสามารถนำมารวมเป็นหลักสูตรภาพรวม หรืออบรมเป็นหลักสูตรเฉพาะด้าน เพื่อเป็นการช่วยให้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ (พิศวรรณ ณ ลำปาง และคณะ, 2562, หน้า 92) อีกทั้งยังสามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพ ให้กับกลุ่มชุมชนที่มีการผลิตสินค้าพื้นเมืองเพื่อการพัฒนาขีดความสามารถของชุมชนในการผลิตสินค้า ในกลุ่มผ้าและเครื่องแต่งกาย ซึ่งนอกจากจะเป็นการจัดหารายได้ให้กับมหาวิทยาลัยแล้วยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพและองค์ความรู้ในการเพิ่มทักษะและความสามารถในอาชีพด้านอุตสาหกรรม สิ่งทอและแฟชั่น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาศักยภาพด้านการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นในกลุ่มบุคลากรแยกรายอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้ทราบถึงหลักสูตรที่ตรงความต้องการของบุคลากรและผู้ประกอบการในสายงานที่ตรง

2. ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาถึงจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของผู้ประกอบการแยกรายอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดหลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสมในแต่ละสถานประกอบการซึ่งจะทำให้เกิดหลักสูตรที่สามารถพัฒนาศักยภาพบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพในรายสถานประกอบการ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านในการอำนวยความสะดวกให้คำปรึกษาต่าง ๆ เพื่อให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- จรัสพิมพ์ ว่างเย็น. (2559). **การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายพาสายา**. ปริญญาโทศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาศิลปวัฒนธรรมวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทองฟู ศิริวงศ์. (2536). **การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS และ AMOS**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร : เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- พิศวรรณ ฌ ลำปาง, ทิพวัลย์ คางง, และเพชรสุดา เพชรใส. (2562) **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การประดิษฐ์งานเดคูพาสสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี**. วารสารละศีร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 3 (2), หน้า 85-93
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2559). **การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- วิทยา อินทร์สอน, สุขอังคณา แถลงกัณฑ์, และปัทมาพร ท่อชู. (2552). **นวัตกรรมอุตสาหกรรมสิ่งทอ สีเขียว**. ค้นเมื่อ 17 มกราคม 2561, จาก <http://www.thailandindustry.com/onlinemag/view2.php?id=322&section=37&issues=23>
- วัชรกร ร่วมรักษ์. (2560). **อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจ และเศรษฐกิจฐานราก.
- สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. (2554). **แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ไทย พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ.
- สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. (2555). **สถิติสิ่งทอไทย 2554/2555**. กรุงเทพมหานคร : อาร์ตแอนด์ พาร์ท อ็อปเดท
- สุรพล นิตไกรพจน์. (2551). **การจัดองค์กรเพื่อหารายได้ของมหาวิทยาลัยไทยกรณีศึกษามหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์**. ค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2561, จาก <http://www.openbase.in.th/http://%252Fwww.panyathai.or.th/wiki/index.php/การจัดองค์กรเพื่อหารายได้%25>
- อภิรัฐ โสฬัส, นีอร ดาวเจริญพร, รุ่งฤทัย รำพึงจิต, มานิตย์ แก้ววงษ์ศิริ, และสมทรง สีตลาพันธ์ (2560). **ความต้องการการฝึกอบรมงานศิลปะประดิษฐ์เพื่อสร้างอาชีพของกลุ่มอาชีพสหกรณ์ศิลปะ ประดิษฐ์ จังหวัดนนทบุรี**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.